

Sak

Vind, Wavelenhar p. Buskenud.

Dok. nr.	Datum	Dokumentets art	Merknader
		C14 datering av hjortegjerd.	

Laboratoriet for Radiologisk Datering
Fysikkseksjonen
7034 Trondheim-NTH

D A T E R I N G S R A P P O R T

Oppdragsgiver: Univ.stip. Egil Mikkelsen, Universitetets Oldsaksamling,
Oslo.

Prøvens art, opprinnelse og beskaffenhet:

Hjortegevir fra Viul, Norderhov, Buskerud.

Funnstedet ligger ca. 92 m.o.h., og funnet er gjort i en myr
ca. 2-3m dypt.

Oppdragsgiverens merke på prøven: Viul, Norderhov, Buskerud

Laboratoriets referanse: DF 723, T-2131

Forbehandling av prøven:

Prøven ble løst i fortynnet saltsyre (25ml/100ml), inndampet
til tørrhet og brent.

Dateringsmetode:

Overføring av prøvens carbon til karbondioksyd ved forbrenning i
oxygen. Registrering av C-14 innholdet i proporsjonalteller.

Datert del av prøven:

Hele prøven

Dateringsresultat: Alder 7690 \pm 90 år regnet fra nåtid (1950)

Med prøvens alder forstås her den tid som er medgått siden opptagelsen
av biogent kullstoff opphørte. Den ovenfor anførte feilgrense
representerer et standardavvik slik som det defineres i statistikken
(standard deviation), og dette innebærer at det vil være ca. 2/3
sannsynlighet for at prøvens virkelige alder faller innen denne
feilgrense. Det oppførte standardavvik tar ikke hensyn til eventuelle
feil ved prøvematerialet, og heller ikke til eventuell feil i
halveringstiden for C-14, som er forutsatt 5570 år.

Datering utført under ledelse av:

Dato: 3.mars 1976

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Steinar Gulliksen

Reidar Nydal

Ad: Viul-funnet på Ringerike.

Mine undersøkelser har gått ut på å bringe på det rene a) funnom-
stendighetene og b) funnstedet for det bearbejdede hjortehornet.

Forpakter Arne Rusten på Hov gård som i mange år har vært for-
pakter på Viul gård, mente at siden funnet var gjort 3-4 m nede i
jorden, og særlig tidspunktet for funnet (rundt århundreskiftet),
måtte tyde på at funnstedet måtte være der den såkalte "Storbukken"
ble bygd. Rusten mente at det ikke var rimelig å tro at det på
Viul noen gang hadde foregått brønngravning eller annen gravning i de
den såkalte "Viulmyren".

Etter et par samtaler med bl.a. Avdelingsleder Trond Trondsen
ved Viulbedriften, fikk jeg kontakt med de to 80 åringene Martin
Trondsen og Martin Søgård, begge pensjonerte arbeidere ved Viul-
bedriften.

De kunne fortelle at da fabrikkene ble bygd i begynnelsen av
1890 årene, ble det samtidig bygd en taubane som førte de produserte
varene opp den stupbratte brinken fra fabrikkområdet og opp på
Eggemoen og videre fram til jernbanelinjen (Hofsoss-Jevnaker).

Like inntil der hvor den stupbratte bakken begynner, ble det
reist en ca. 32 m høy mast, bygget av rundtømmer og grov boks.
Fundamentet hadde en diameter på over 10 m, og siden grunnen var
myrlendt, gikk man flere meter ned i bakken og fylte opp med stein
for fundamentet til "Storbukken".

Det synes å være rimelig at det var under denne gravningen at
Viul-funnet ble gjort.

Da Bergensbanen ble ferdigbygd ca. 1909, ble Viul jernbanestasjon
liggende rett over elven for fabrikkene. Taubanen opp til Eggemoen
ble da overflødig, og "Storbukken" ble endelig revet engang i 1930 åre-
ene.

De to karene hadde til å begynne med ikke noen sikker mening om
det nøyaktige punkt der "Storbukken" hadde stått. Det var ingen merker
etter etter taubanen. Taubanen hadde gått inn i den gamle fabrikk-
bygningen, men den var forlengst re-vet. Imidlertid viste det seg at
den gamle vannturbinen fra den første utbyggingen enda var i behold,
og ut fra denne kunne de to karene fastslå det nøyaktige endepunkt for
taubanen. Oppe på brinken på Eggemoen fant vi tydelige merker etter
taubanen. Da det videre var klart at "Storbukken" hadde stått ganske
nær der brattbakken begynner, og videre at taubanen hadde gått i
rett strekk fra fabrikkene og opp bratt henget, kunne vi med rimelig
sikkerhet fastslå punktet hvor "Storbukken" hadde stått.

På dette området ble det under krigen bygd 3 rekker med hus til arbeiderne ved fabrikken. Stedet for funnet ligger omtrent midt mellom hus nr. IO og II, helt inntil den nåværende vei.

Noen meter lenger nord stiger terrenget bratt opp ca. 4 m. til et flatt jorde/som kalles Vindhaugen, 127 m.o.h. Det slo meg at her måtte det vært attraktivt å slå seg ned for boplassfolk. Flaten er en sandtange, ca. 40 ganger 40 m. Etter Hafstens havnivåundersøkelser og Åke Fredsjøs distansediagrammer (Studier i Vestsveriges "aldre stenaldre" (aldre) må havnivået ved Viul ha ligget på ca. 125m. (Sandarnetid). Etter som jeg forstår passer dette med C 14 dateringen av funnet, altså overgangen mellom preborial og borial tid. Den samtidige Maglemosetid i Danmark har også etterlatt seg mange knokkelfunn. Siden denne tiden også har vært en varmetid, passer det også med at altså hjort levde i Ringerikstærktene på denne tid.

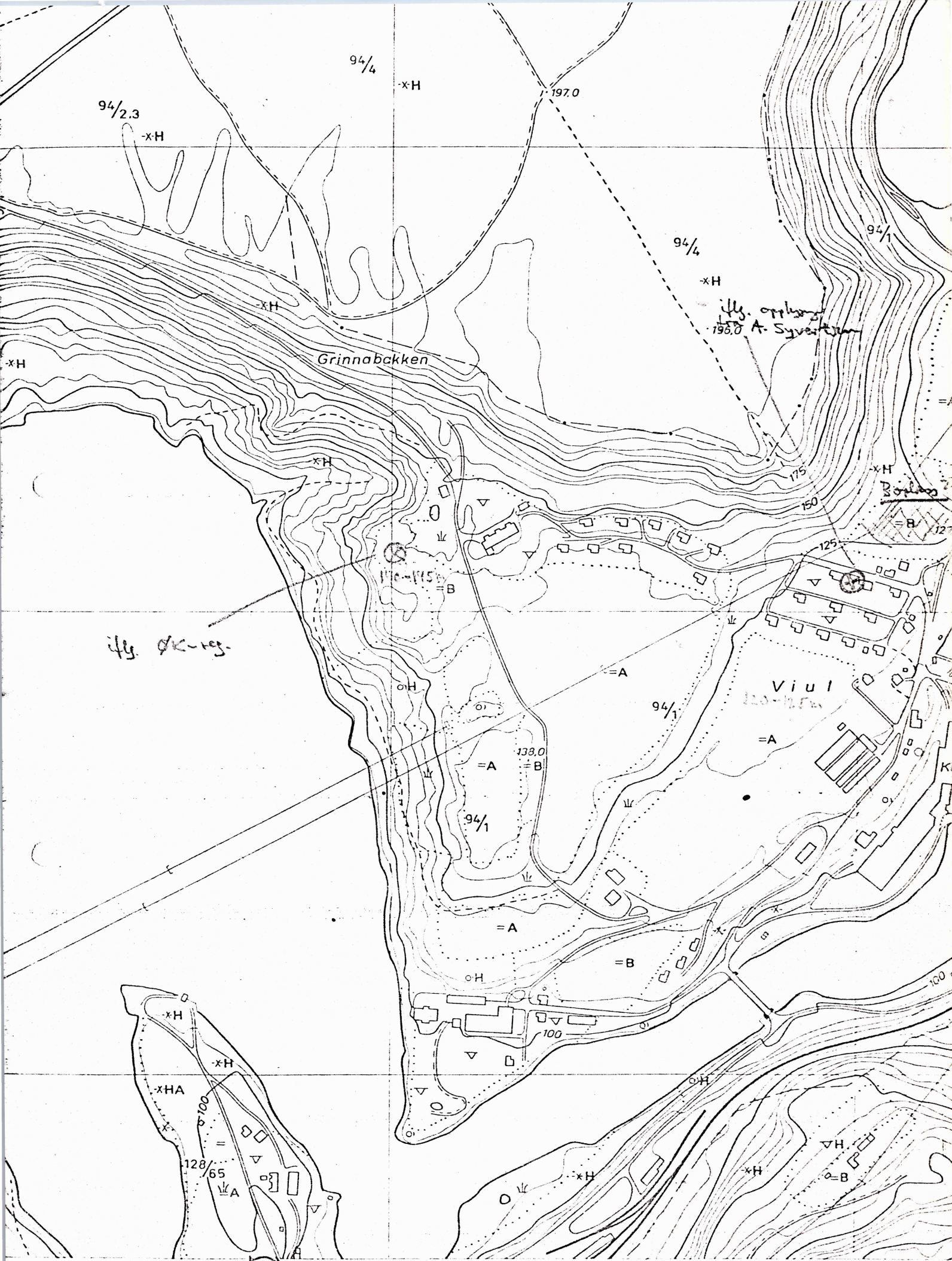
Vindhaugen er blitt pløyd opp i vår for anlegg av forballbane. Jeg kom til stedet like etter pløyingen og forharving og slådding. Jeg gikk høye over området. Det fantes ikke flint. Et par steder lå 4-5 nevstore steiner som kanskje kan ha vært kokestein, ingen gruestein, skjørbrent stein eller kulturjord.

I overgangen mellom flaten og bratthenget er det myrlendt og ca. 60cm mørk myrjord på sand. Her fant jeg en meget forvitret trinn-økslignende stein, 10cm lang.

Etter mine tanker må helst havet i boplasstid ha gått høyere enn Viulfossen. Elven har ingen fall opp til Kistefoss, og havet må ha gått så langt inn som til Kistefoss. Her har antagelig vært et sted hvor laks og sjørret har fristet steinalderfolk til å slå seg ned. Etter muntlige opplysninger hadde Viul det beste fiske på Ringerike før elven ble regulert.

Arnfinn Syvertsen

jun 1977

* pkt NGO, andre
 * , fotogramm best pkt
 * best fastmerke, [kompasdrag]

- [] Bygning, [ruin, grunnmur]
- [] Riksveg.
- [] Fylkesveg (med bro)

- Taubane Taubane (skitrekke, stolheis)
- Permanent løype Permanent løype
- Rangve Rangve (påkritt)

- Elveforbygning, tunnel inntak og utløp